

Segregare sau incluziune școlară?

Raport de monitorizare privind
segregarea / incluziunea școlară a elevilor romi
în regiunea Nord-Est

Autori:

**Eugen Crai
Claudiu Ivan
Cerasela Bănică
Roxana Prisăcariu**

Rezumatul raportului

1. Introducere

Un studiu recent¹ din 2015 sublinia faptul că fenomenul segregării școlare din România este insuficient analizat și evoca Raportul Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) din 2014 în care era menționat că „deși autoritățile au luat măsuri pentru combaterea segregării școlare și discriminării împotriva elevilor romi, aceste două fenomene rămân un motiv serios de îngrijorare”. De asemenea, Raportul ECRI preciza că „nu există o estimare exactă privind amploarea segregării școlare iar cercetările realizate de societatea civilă indică faptul că numărul de clase/școli segregate este încă mare”.

În acest context a fost lansat în aprilie 2015 Proiectul „Școală pentru toți copiii!”, proiect implementat de Centrul de Advocacy și Drepturile Omului (CADO), în parteneriat cu Centrul de Resurse pentru Participare Publică (CeRe) și finanțată prin granturile SEE 2009-2014 în cadrul Fondului ONG în România.

Proiectul „Școală pentru toți copiii!” a cuprins o serie de acțiuni pilot inovatoare privind monitorizarea, prevenirea și combaterea segregării în educație la nivel regional, județean și local, în concordanță cu recomandările din domeniu în vederea reactivării eforturilor de desegregare, și anume:

- crearea unui sistem pilot de monitorizare a segregării școlare prin măsurarea periodică a unor indicatori specifici segregării școlare și dezvoltarea unei hărți interactive regionale privind segregarea în regiunea Nord-Est;
- înființarea și funcționarea unui Centru de Asistență Juridică pentru victimele segregării școlare;

¹ *Ghid pentru documentarea și monitorizarea segregării școlare în România*, DARE-Net proiect: Rețeaua Desegregare și Acțiune pentru Educația Romilor, implementat de Romani CRISS, în parteneriat cu Centrul FXB pentru Sănătate și Drepturile Omului din cadrul Universității Harvard, ANTIGONE, Centrul European pentru Drepturile Romilor (ERRC), Asociația Life Together și Asociația Integro din Bulgaria. 2015. Pagina 27.

² Deși Metodologia pentru monitorizarea incluziunii / segregării școlare nu a fost calibrată pentru învățământul special, în cadrul proiectului a fost inclusă în monitorizare o școală specială tocmai pentru a obține cât mai multe informații relevante pentru o potențială calibrare ulterioară a metodologiei și pentru acest segment al

- dezvoltarea capacității a cinci ONG-uri locale ca watchdog împotriva discriminării în educație a copiilor de etnie romă sub forma segregării și a conștientizării factorilor cu un rol în prevenirea și combaterea segregării școlare și/sau desegregării educaționale, cu privire la impactul discriminării asupra accesului egal la o educație de calitate a copiilor de etnie romă.

2. Principalele aspecte evidențiate în raportul de monitorizare a incluziunii / segregării școlare a elevilor romi în Regiunea Nord-Est

Prezentul raport de monitorizare include (în Capitolul 2) o sinteză a cadrului legal național, european și internațional privind prevenirea și combaterea segregării în educație (cu o focalizare pe prevenirea și combaterea segregării școlare a elevilor romi). În același timp, pentru a oferi un sprijin practic tuturor actorilor din sistemul de educație din România care au un mandat în prevenirea și combaterea segregării școlare, raportul a inclus și o secțiune cu o selecție a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) privind segregarea școlară a copiilor romi.

Capitolul 3 al Raportului de monitorizare prezintă concis Metodologia de monitorizare a incluziunii / segregării școlare a elevilor romi dezvoltată în cadrul proiectului. Având în vedere nevoia dezvoltării unui mecanism de monitorizare a unităților școlare din perspectiva riscurilor de segregare școlară, metodologia a fost concepută astfel încât să fie posibil de implementat cu costuri cât mai scăzute și cu impact cât mai mare. Metodologia este calibrată pentru identificarea riscurilor a patru forme de segregare școlară în învățământul primar și gimnazial:

1. segregarea școlară la nivelul populației școlare a unității de învățământ;
2. segregarea școlară la nivelul clădirilor aceleiași unități de învățământ - când aceeași unitate de învățământ își desfășoară activitatea didactică în mai multe clădiri;
3. segregarea școlară pe clase;
4. segregarea școlară în ultimele bănci - când unitatea de învățământ păstrează aranjarea spațială a clasei în forma clasică cu șiruri de bănci).

Metodologia este structurată în două etape: a) monitorizarea restrânsă (screening) și b) monitorizarea extinsă. În cadrul monitorizării restrânse sunt analizați 48 de itemi (indicatori) cantitativi pentru care au fost dezvoltate 3 instrumente: analiza topografică, chestionarul pentru directorul unității școlare și chestionarul pentru mediatorul școlar sau un lider comunitar rom. În cadrul monitorizării extinse sunt analizați alți 81 de itemi (indicatori) adiționali (cantitativi și calitativi). Există un singur instrument dezvoltat pentru această etapă a monitorizării: chestionarul pentru directorul unității școlare. Tuturor acestor instrumente li se adaugă un instrument suplimentar: nota monitorului local.

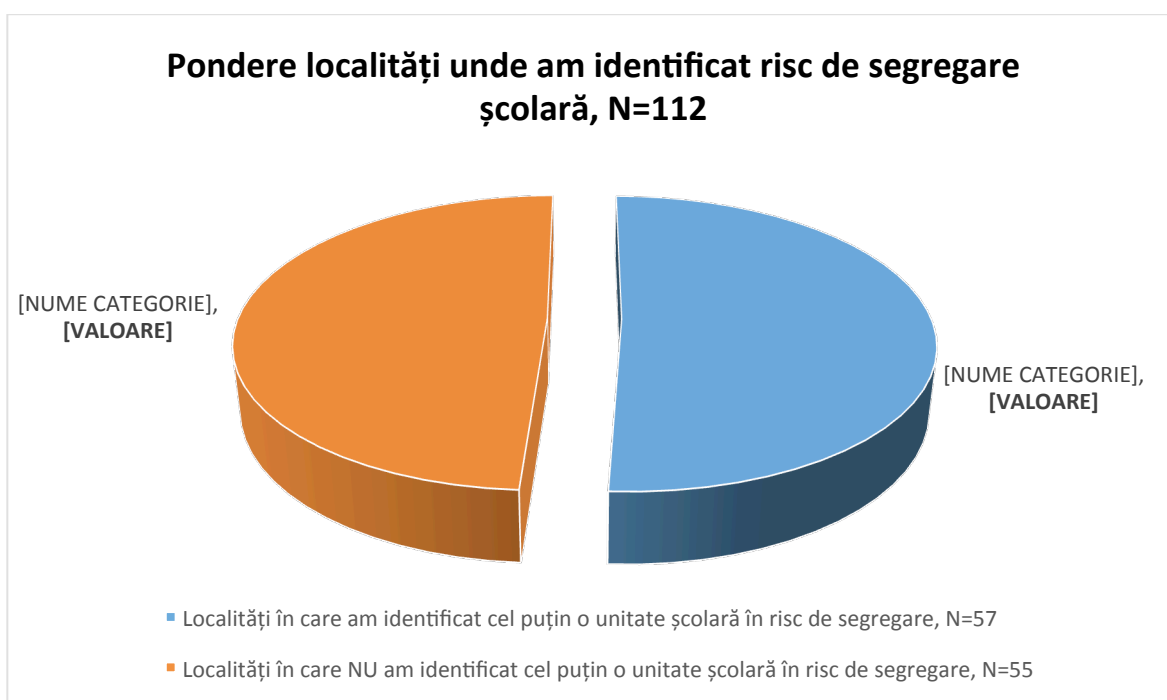
Tot în Capitolul 3 sunt elaborate și o serie de considerații teoretice și practice privind atât limitele metodologiei de monitorizare, cât și colectarea în sistemul de educație a datelor dezagregate pe criteriul etnic (date esențiale pentru monitorizarea incluziunii / segregării școlare a elevilor romi). Trebuie precizat că nu au fost identificate limite interne ale metodologiei și că, până în prezent, au fost identificate și analizate doar limite externe, respectiv limitele care privesc: identificarea etnică în sistemul de educație, colectarea și raportarea datelor dezagregate pe criteriul etnic în cazul elevilor romi. Pentru evitarea neajunsurilor generate de limitele externe ale metodologiei, în cadrul Metodologiei de monitorizare a incluziunii / segregării școlare a elevilor romi au fost propuse o serie de soluții practice și chei de verificare / ponderare / comparare a datelor dezagregate pe criteriul etnic care să permită o analiza coerentă și cuprinzătoare a segregării școlare la nivelul unităților școlare din sistemul de educație din România care cuprind ciclurile de educație primară și secundară inferioară.

Capitolul 4 al acestui raport de monitorizare cuprinde o analiză a rezultatelor obținute în urma derulării procesului de monitorizare a incluziunii / segregării școlare a elevilor romi în unitățile școlare din cele 5 județe implicate în proiect: Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui.

Un număr de 507 școli din cele 5 județe au fost selectate pentru acest proces de monitorizare. Analizele cuprinse în Capitolul 4 detaliază rezultatele obținute atât la nivelul întregii Regiuni, cât și pe fiecare județ în parte.

La nivelul întregului lot de școli (la nivelul Regiunii Nord-Est) rezultatele sunt următoarele:

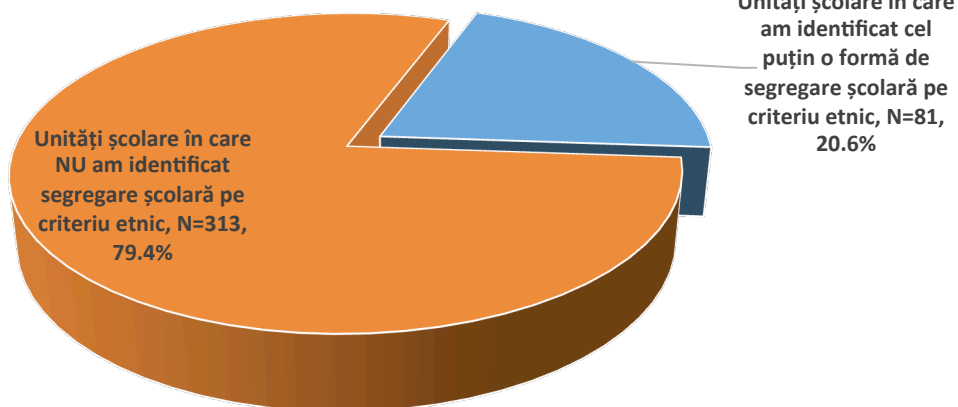
- Din cele 507 unități școlare implicate în monitorizarea riscurilor de segregare școlară (situate în 112 localități) doar 279 (55%) au furnizat date care permit evaluarea segregării școlare atât la nivel de unitate, cât și la nivel de clase; în cazul a 22.5% dintre școli (114) au fost furnizate date care au permis analiza situației segregării doar la nivel de clase, iar o școală a furnizat doar date care au permis evaluarea segregării per unitate. **Un număr de 113 unități școlare adresate în procesul de monitorizare (22.3%, cel puțin una din cinci școli) au refuzat să furnizeze date care să permită evaluarea segregării școlare;**
- **Dintre cele 112 localități în care sunt situate cele 507 unități școlare incluse în procesul de monitorizare, în 57 dintre ele(reprezentând 50.8%) a fost identificată cel puțin o unitate școlară în care se manifestă o formă de segregare școlară (la nivel de unitate școlară, de clase, de clădire sau prin poziționarea în ultimele bănci din clasă);**

- Am identificat în cadrul monitorizării 81 de unități școlare cu cel puțin o formă de segregare școlară după cum urmează (*prin însumare nu rezultă suma menționată deoarece în unele unități școlare se manifestă simultan mai multe forme de segregare școlară*):

- în 32 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul unității școlare;
 - în 47 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul claselor;
 - în 17 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul clădirilor (unități școlare în care activitatea didactică se desfășoară în mai multe clădiri);
 - în 15 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul ultimelor două bănci (unități școlare în care s-a păstrat aranjarea spațială tradițională a băncilor pe șiruri).
- Cele 81 de unități școlare în care am identificat cel puțin o formă de segregare școlară reprezintă 20.5% din totalul celor 394 unități școlare care au furnizat date care au permis analiza cel puțin a unei forme de segregare școlară.

Unități școlare în care am identificat cel puțin o formă de segregare școlară, N=394 școli de la care am primit date

- Unități școlare în care am identificat cel puțin o formă de segregare școlară pe criteriu etnic, N=81
- Unități școlare în care NU am identificat segregare școlară pe criteriu etnic, N=313

Județul Botoșani

La nivelul județului Botoșani, situația riscurilor de segregare școlară este după cum urmează:

- Din cele 102 unități școlare implicate în monitorizarea riscurilor de segregare școlară (situate în 21 localități), 101 (99%) au furnizat date care permit evaluarea segregării școlare fie la nivel de unitate, fie la nivel de clase; o singură unitate școlară adresată în procesul de monitorizare (1%) a refuzat să furnizeze date care să permită evaluarea segregării școlare;
- **Dintre cele 21 localități în care sunt situate cele 102 unități școlare incluse în procesul de monitorizare, în 10 (reprezentând 47.6%) a fost identificată cel puțin o unitate școlară în care se manifestă o formă de segregare școlară** (la nivel de unitate școlară, de clase, de clădire sau prin poziționarea în ultimele bănci din clasă);
- Am identificat în cadrul monitorizării 16 unități școlare cu cel puțin o formă de segregare școlară după cum urmează (*prin însumare nu rezultă suma menționată deoarece în unele unități școlare se manifestă simultan mai multe forme de segregare școlară*):
 - în 7 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul unității școlare;
 - în 9 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul claselor;
 - în 2 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul clădirilor (unități școlare în care activitatea didactică se desfășoară în mai multe clădiri);
 - în 5 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul ultimelor două bănci (unități școlare în care s-a păstrat aranjarea spațială tradițională a băncilor pe șiruri).
- Cele 16 de unități școlare în care am identificat cel puțin o formă de segregare școlară reprezintă 15.8% din totalul celor 101 unități școlare care au furnizat date care au permis analiza cel puțin a unei forme de segregare școlară.

Nr.	Denumire indicator	Valoare	Pondere
1	Număr unități școlare incluse în monitorizare	102	
2	Număr unități școlare care au refuzat furnizarea de date necesare evaluării segregării sociale	1	1.0% (din total unități școlare monitorizate)
3	Număr unități școlare în care a fost identificată cel puțin o formă de segregare școlară	16	15.8% (din total unități școlare care au furnizat date)
4	Număr unități școlare în care am identificat segregare școlară la nivel de unitate	7	9,6 % (din total unități care au furnizat date)
5	Număr unități școlare identificate cu segregare școlară pe clase	9	25.7% (din total unități care au furnizat date)
6	Număr unități școlare identificate în risc de segregare la nivel de clădiri unde se derulează activități școlare	2	
7	Număr unități școlare identificate în risc de segregare în funcție de poziționarea în băncile din clasă	5	
8	Număr localități în care s-au aflat unitățile școlare monitorizate	21	
9	Număr localități în care a fost identificată cel puțin o unitate școlară în care se manifestă o formă de segregare școlară	10	47.6% (din nr total de localități unde am derulat monitorizare)

Județul Iași

La nivelul județului Iași, situația riscurilor de segregare școlară este după cum urmează:

- Din cele 100 unități școlare implicate în monitorizarea riscurilor de segregare școlară (situate în 21 localități), 39 (39%) au furnizat date care permit evaluarea segregării școlare fie la nivel de unitate, fie la nivel de clase; însă 61 de unități școlare adresate în procesul de monitorizare (61%) au refuzat să furnizeze date care să permită evaluarea segregării școlare;
- **Dintre cele 21 localități în care sunt situate cele 100 unități școlare incluse în procesul de monitorizare, în 5 (reprezentând 23.8%) a fost identificată cel puțin o unitate școlară în care se manifestă o formă de segregare școlară** (la nivel de unitate școlară, de clase, de clădire sau prin poziționarea în ultimele bănci din clasă);
- Am identificat în cadrul monitorizării 8 unități școlare cu cel puțin o formă de segregare școlară după cum urmează (*prin însumare nu rezultă suma menționată deoarece în unele unități școlare se manifestă simultan mai multe forme de segregare școlară*):
 - în 3 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul unității școlare;
 - în 5 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul claselor;
 - în 0 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul clădirilor (unități școlare în care activitatea didactică se desfășoară în mai multe clădiri);
 - într-o unitate școlară s-a constatat segregare la nivelul ultimelor două bănci (unități școlare în care s-a păstrat aranjarea spațială tradițională a băncilor pe șiruri).
- Cele 8 unități școlare în care am identificat cel puțin o formă de segregare școlară reprezintă 20.5% din totalul celor 39 unități școlare care au furnizat date care au permis analiza cel puțin a unei forme de segregare școlară.

Nr.	Denumire indicator	Valoare	Pondere
1	Număr unități școlare incluse în monitorizare	100	
2	Număr unități școlare care au refuzat furnizarea de date necesare evaluării segregării sociale	61	61.0% (din total unități școlare monitorizate)
3	Număr unități școlare în care a fost identificată cel puțin o formă de segregare școlară	8	20.5% (din total unități școlare care au furnizat date)
4	Număr unități școlare în care am identificat segregare școlară la nivel de unitate	3	13.0% (din total unități care au furnizat date)
5	Număr unități școlare identificate cu segregare școlară pe clase	5	22.7% (din total unități care au furnizat date)
6	Număr unități școlare identificate în risc de segregare la nivel de clădiri unde se derulează activități școlare	0	
7	Număr unități școlare identificate în risc de segregare în funcție de poziționarea în băncile din clasă	1	
8	Număr localități în care s-au aflat unitățile școlare monitorizate	21	
9	Număr localități în care a fost identificată cel puțin o unitate școlară în care se manifestă o formă de segregare școlară	5	23.8% (din nr total de localități unde am derulat monitorizare)

Județul Neamț

La nivelul județului Neamț, situația riscurilor de segregare școlară se prezintă după cum urmează:

- Din cele 100 unități școlare implicate în monitorizarea riscurilor de segregare școlară (situate în 24 localități), 68 (68%) au furnizat date care permit evaluarea segregării școlare fie la nivel de unitate, fie la nivel de clase; însă 32 de unități școlare adresate în procesul de monitorizare (32%) au refuzat să furnizeze date care să permită evaluarea segregării școlare;
- **Dintre cele 24 localități în care sunt situate cele 100 unități școlare incluse în procesul de monitorizare, în 12 (reprezentând 50%) a fost identificată cel puțin o unitate școlară în care se manifestă o formă de segregare școlară** (la nivel de unitate școlară, de clase, de clădire sau prin poziționarea în ultimele bănci din clasă);
- Am identificat în cadrul monitorizării 16 unități școlare cu cel puțin o formă de segregare școlară după cum urmează (*prin însumare nu rezultă suma menționată deoarece în unele unități școlare se manifestă simultan mai multe forme de segregare școlară*):
 - în 2 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul unității școlare;
 - în 11 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul claselor;
 - în 8 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul clădirilor (unități școlare în care activitatea didactică se desfășoară în mai multe clădiri);
 - într-o unitate școlară s-a constatat segregare la nivelul ultimelor două bănci (unități școlare în care s-a păstrat aranjarea spațială tradițională a băncilor pe șiruri).
- Cele 16 unități școlare în care am identificat cel puțin o formă de segregare școlară reprezintă 23.5% din totalul celor 68 unități școlare care au furnizat date care au permis analiza cel puțin a unei forme de segregare școlară.

Nr.	Denumire indicator	Valoare	Pondere
1	Număr unități școlare incluse în monitorizare	100	
2	Număr unități școlare care au refuzat furnizarea de date necesare evaluării segregării sociale	32	32.0% (din total unități școlare monitorizate)
3	Număr unități școlare în care a fost identificată cel puțin o formă de segregare școlară	16	23.5% (din total unități școlare care au furnizat date)
4	Număr unități școlare în care am identificat segregare școlară la nivel de unitate	2	4.3 % (din total unități care au furnizat date)
5	Număr unități școlare identificate cu segregare școlară pe clase	11	31.4% (din total unități care au furnizat date)
6	Număr unități școlare identificate în risc de segregare la nivel de clădiri unde se derulează activități școlare	8	
7	Număr unități școlare identificate în risc de segregare în funcție de poziționarea în băncile din clasă	1	
8	Număr localități în care s-au aflat unitățile școlare monitorizate	24	
9	Număr localități în care a fost identificată cel puțin o unitate școlară în care se manifestă o formă de segregare școlară	12	50.0% (din nr total de localități unde am derulat monitorizare)

Județul Suceava

La nivelul județului Suceava, situația riscurilor de segregare școlară se prezintă după cum urmează:

- Din cele 104 unități școlare implicate în monitorizarea riscurilor de segregare școlară (situate în 31 localități), 93 (89.4%) au furnizat date care permit evaluarea segregării școlare fie la nivel de unitate, fie la nivel de clase; însă 11 unități școlare adresate în procesul de monitorizare (10.6%) au refuzat să furnizeze date care să permită evaluarea segregării școlare;
- **Dintre cele 31 localități în care sunt situate cele 104 unități școlare incluse în procesul de monitorizare, în 21 (reprezentând 67.7%) a fost identificată cel puțin o unitate școlară în care se manifestă o formă de segregare școlară** (la nivel de unitate școlară, de clase, de clădire sau prin poziționarea în ultimele bănci din clasă);
- Am identificat în cadrul monitorizării 24 unități școlare cu cel puțin o formă de segregare școlară după cum urmează (*prin însumare nu rezultă suma menționată deoarece în unele unități școlare se manifestă simultan mai multe forme de segregare școlară*):
 - în 10 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul unității școlare;
 - în 14 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul claselor;
 - în 4 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul clădirilor (unități școlare în care activitatea didactică se desfășoară în mai multe clădiri);
 - în 7 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul ultimelor două bănci (unități școlare în care s-a păstrat aranjarea spațială tradițională a băncilor pe șiruri).
- Cele 24 unități școlare în care am identificat cel puțin o formă de segregare școlară reprezintă 25.8% din totalul celor 93 unități școlare care au furnizat date care au permis analiza cel puțin a unei forme de segregare școlară.

Nr.	Denumire indicator	Valoare	Pondere
1	Număr unități școlare incluse în monitorizare	104	
2	Număr unități școlare care au refuzat furnizarea de date necesare evaluării segregării sociale	11	10.6% (din total unități școlare monitorizate)
3	Număr unități școlare în care a fost identificată cel puțin o formă de segregare școlară	24	25.8% (din total unități școlare care au furnizat date)
4	Număr unități școlare în care am identificat segregare școlară la nivel de unitate	10	14.0 % (din total unități care au furnizat date)
5	Număr unități școlare identificate cu segregare școlară pe clase	14	25.9% (din total unități care au furnizat date)
6	Număr unități școlare identificate în risc de segregare la nivel de clădiri unde se derulează activități școlare	4	
7	Număr unități școlare identificate în risc de segregare în funcție de poziționarea în băncile din clasă	7	
8	Număr localități în care s-au aflat unitățile școlare monitorizate	31	
9	Număr localități în care a fost identificată cel puțin o unitate școlară în care se manifestă o formă de segregare școlară	21	67.7% (din nr total de localități unde am derulat monitorizare)

Județul Vaslui

La nivelul județului Vaslui, situația riscurilor de segregare școlară se prezintă după cum urmează:

- Din cele 101 unități școlare implicate în monitorizarea riscurilor de segregare școlară (situate în 15 localități), 93 (92.1%) au furnizat date care permit evaluarea segregării școlare fie la nivel de unitate, fie la nivel de clase; însă 8 unități școlare adresate în procesul de monitorizare (7.9%) au refuzat să furnizeze date care să permită evaluarea segregării școlare;
- **Dintre cele 15 localități în care sunt situate cele 101 unități școlare incluse în procesul de monitorizare, în 9 (reprezentând 60%) a fost identificată cel puțin o unitate școlară în care se manifestă o formă de segregare școlară** (la nivel de unitate școlară, de clase, de clădire sau prin poziționarea în ultimele bănci din clasă);
- Am identificat în cadrul monitorizării 17 unități școlare cu cel puțin o formă de segregare școlară după cum urmează (*prin însumare nu rezultă suma menționată deoarece în unele unități școlare se manifestă simultan mai multe forme de segregare școlară*):
 - în 10 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul unității școlare;
 - în 8 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul claselor;
 - în 3 unități școlare s-a constatat segregare la nivelul clădirilor (unități școlare în care activitatea didactică se desfășoară în mai multe clădiri);
 - într-o unitate școlară s-a constatat segregare la nivelul ultimelor două bănci (unități școlare în care s-a păstrat aranjarea spațială tradițională a băncilor pe șiruri).
- Cele 17 unități școlare în care am identificat cel puțin o formă de segregare școlară reprezintă 18.3% din totalul celor 93 unități școlare care au furnizat date care au permis analiza cel puțin a unei forme de segregare școlară.

Nr.	Denumire indicator	Valoare	Pondere
1	Număr unități școlare incluse în monitorizare	101	
2	Număr unități școlare care au refuzat furnizarea de date necesare evaluării segregării sociale	8	7.9% (din total unități școlare monitorizate)
3	Număr unități școlare în care a fost identificată cel puțin o formă de segregare școlară	17	18.3% (din total unități școlare care au furnizat date)
4	Număr unități școlare în care am identificat segregare școlară la nivel de unitate	10	14.9 % (din total unități care au furnizat date)
5	Număr unități școlare identificate cu segregare școlară pe clase	8	33.3% (din total unități care au furnizat date)
6	Număr unități școlare identificate în risc de segregare la nivel de clădiri unde se derulează activități școlare	3	
7	Număr unități școlare identificate în risc de segregare în funcție de poziționarea în băncile din clasă	1	
8	Număr localități în care s-au aflat unitățile școlare monitorizate	15	
9	Număr localități în care a fost identificată cel puțin o unitate școlară în care se manifestă o formă de segregare școlară	9	60.0% (din nr total de localități unde am derulat monitorizare)

Capitolul 5 este dedicat acțiunilor întreprinse în urma monitorizării din județele implicate în proiect. Astfel, pe baza informațiilor strânse s-au înregistrat cinci cazuri în atenția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) și în alte trei cazuri au fost sesizate Inspectoratele Școlare Județene și Ministerul Educației Naționale. Sesizările CNCD au privit segregarea școlară a romilor în clase separate (două cazuri), în corpuri de clădire separate (un caz), în școli separate (un caz) și în școli speciale² (un caz) și s-au referit la școli din județele Neamț, Suceava, Iași, Botoșani, atât din mediul rural (un caz), cât și din mediul urban (patru cazuri). Cazurile în care au fost sesizate autoritățile administrative superioare ierarhic au avut în vedere cu prioritate posibilele efecte de segregare școlară a romilor rezultate din testările aptitudinilor la clasele primare în școlile de artă și problema hetero și auto-identificării romilor ca obstacol în identificarea cazurilor de discriminare. Acestea s-au referit la cazuri din județele Neamț, Vaslui și Botoșani din localități rurale (două cazuri) și urbane (un caz).

Raportul de monitorizare se finalizează cu propunerile legislative care sunt considerate necesare, în urma derulării Proiectului „Școală pentru toți copiii!”. Principalele recomandări în acest sens sunt următoarele:

- 1) Modificarea Ordinului 1540 din 19 iulie 2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi:
 - a. Modificarea Ordinului 1540/2007 prin adoptarea metodologiei de monitorizare a incluziunii / segregării școlare a elevilor romi dezvoltată și testată în cadrul proiectului;
 - b. Modificarea definiției segregării școlare reglementată în Anexa 1, Cap. 2, Art. 2 par. 2 astfel încât raportarea riscurilor de segregare școlară să fie făcută la populația de vârstă corespunzătoare ciclurilor de educație din unitatea școlară din circumscripția școlară (dar numai după ce vor fi fost

² Deși Metodologia pentru monitorizarea incluziunii / segregării școlare nu a fost calibrată pentru învățământul special, în cadrul proiectului a fost inclusă în monitorizare o școală specială tocmai pentru a obține cât mai multe informații relevante pentru o potențială calibrare ulterioară a metodologiei și pentru acest segment al sistemului de educație. Din nefericire, segregarea școlară a elevilor romi observată în acea școală specială era într-atât de flagrantă încât chiar și în absența calibrării metodologiei pentru acest segment al sistemului de educație, situația de segregare a fost mai mult decât evidentă și s-a decis ca acea situație să fie reclamată la CNCD.

colectate date dezagregate pe criteriul etnic la nivel de circumscripție școlară);

- 2) Clarificarea cadrului legal privind Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIR) și colectarea de date dezagregate pe criteriul etnic;
- 3) Modificarea Ordinului MENCS nr. 3158/2016 - aprobarea Calendarului și a Metodologiei de înscriere a copiilor în învățământul primar pentru anul școlar 2016—2017:
 - a. Includerea unei referințe exprese privind Ordinul 1540/2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi;
 - b. Introducerea unui sistem de repartizare aleatorie (computerizată) a elevilor la formarea claselor de început de ciclu educațional (clasa pregătitoare și clasa a V-a), sistem similar cu cel existent și funcțional în prezent pentru repartizarea computerizată la admiterea la liceu;
 - c. Introducerea unor criterii clare privind constituirea circumscripțiilor școlare într-o manieră care să nu conserve sau să genereze segregare școlară;
- 4) Completarea metodologiei ARACIP de evaluarea a calității educaționale prin includerea de indicatori de evaluare a segregării școlare pe criteriul etnic.